

Coop Sverige AB
Att. AA, Bokwall Rislund Advokatbyrå

Eventuell överträdelse av lagen om förbud mot otillbörliga handelsmetoder vid köp av jordbruks- och livsmedelsprodukter – sortimentsrevideringar m.m.

Saken

Eventuell överträdelse av 5 § första stycket 3, 5 och 8 lagen (2021:579) om förbud mot otillbörliga handelsmetoder vid köp av jordbruks- och livsmedelsprodukter (LOH).

Konkurrensverkets beslut

Konkurrensverket kommer inte att utreda saken ytterligare. Ärendet avslutas.

Ärendet

Bakgrund

1. Konkurrensverket mottog i februari 2023 två anonyma tips avseende Coop Sverige AB, härnäst Coop. Uppgifterna handlade om att Coop beslutat att genomföra pris- och sortimentsrevideringar som inte hade stöd i befintliga avtal samt att leverantörer som inte gick med på Coops förväntningar kunde komma att drabbas av avlistning. Genom tipsen hänvisades även till två skrivelser som skickades ut av Coop i februari 2023. Av den ena skrivelsen framgår att Coop behöver se över sitt befintliga sortiment på grund av ökade kostnader och mot denna bakgrund kommer att initiera förhandlingar. Av den andra skrivelsen, med rubriken "Anmodan till förhandling", framgår att Coop uttrycker en förväntan på att berörda leverantörer sänker sina inköpspriser med en viss procentsats för att delfinansiera det nya automatiserade lagret i Eskilstuna samt Coops ökade elkostnader. Det kan inte utläsas vilka leverantörer som mottagit respektive skrivelse.
2. Coop ägs av Kooperativa förbundet och ansvarar för Coop-kedjan i Sverige. Bolaget sköter bland annat inköp, utveckling av sortiment samt marknadsföring för Coop-butikerna. Coops omsättning uppgick 2022 till cirka 36,7 miljarder kronor.

Konkurrensverkets utredning

3. Mot bakgrund av den inkomna informationen inledde Konkurrensverket en utredning mot Coop i februari 2023. Utredningen har syftat till att utreda om Coop har agerat i strid med LOH. De bestämmelser som aktualiserats är följande:
  - 1) Förbudet i 5 § första stycket 3 LOH mot att ensidigt genomdriva en ändring i villkoren i ett avtal,
  - 2) förbudet i 5 § första stycket 5 LOH om att kräva betalning av leverantören för sådant som inte är kopplat till leverantörens försäljning, samt
  - 3) förbudet i 5 § första stycket 8 LOH att vidta eller hota med att vidta kommersiella repressalier.
4. Konkurrensverket har under utredningen hämtat in uppgifter och handlingar från Coop genom föreläggande och möte. Vidare har Konkurrensverket hämtat in uppgifter från leverantörer som Coop genomfört förhandlingar med.

Vad som framkommit i utredningen

5. Coop har i huvudsak anfört följande. Bolaget har sedan tidigare identifierat ett behov av att ändra omfattningen av sortimentet och att sänka inköps-

priserna. Det är mot denna bakgrund som Coops inbjudan till förhandlingar ska ses. Hänvisningen till det nya lagret i Eskilstuna samt de ökade elkostnaderna gjordes för att ge en förklaring till behovet av att sänka inköspriserna. Omständigheten att Coop valde att ge en bakgrund för att skapa en förståelse, i stället för att påkalla en prissförhandling utan någon förklaring, kan inte i sig innebära en överträdelse av LOH. Det ska tydliggöras att den första skrivelsen, som rörde bakgrunden till förhandlingarna, skickades ut till samtliga leverantörer medan den andra skrivelsen om en förväntad prissänkning med en viss procentsats skickades ut till de som låg under marginalsnittet för berörda produktkategorier. Coop har emellertid inte framfört något om en schabloniserad prissänkning under någon avtalsförhandling. Inte heller har någon leverantör krävts på betalning i övrigt i strid med LOH. Sortimentrevideringen och förhandlingarna har skett i enlighet med gällande avtal, varför Coop inte kan anses ha ensidigt genomdrivit en ändring av avtalsvillkor. Det ska också framhållas att varken skrivelserna eller Coops agerande indikerar att bolaget vidtagit eller hotat med att vidta kommersiella repressalier.

6. Coop har i mars 2023 skickat ut ytterligare en skrivelse till sina leverantörer. Syftet med denna har enligt Coop varit att förtydliga att det inte finns någon förväntan på leverantörerna att bära Coops kostnader. I skrivelsen står även att de föregående utskicken gjordes för att ge leverantörerna bakgrunden till varför förhandlingarna skulle komma att initieras.
7. Inom ramen för utredningen har Coop även inkommit med det standardavtal som Coop tillämpar där det framgår hur pris- och sortimentsförhandlingar är reglerade mellan Coop och leverantörerna.
8. Konkurrensverket har som ovan nämnts hämtat in uppgifter från Coops leverantörer. Leverantörerna har framfört att Coop under förhandlingarna inte nämnt något om kostnaderna för det nya lagret eller de ökade elkostnaderna. Enligt uppgift har Coop inte heller på annat sätt sedan skrivelsen från mars 2023 antytt en förväntan på att leverantörerna ska erlægga betalning för Coops ökade kostnader.

Skälen för beslutet

Tillämpliga bestämmelser

9. LOH gäller vid köp av jordbruks- och livsmedelsprodukter om köparen eller leverantören är etablerad i Sverige. För att lagen ska vara tillämplig för köpare som inte är myndigheter eller offentliga aktörer krävs att köparen har en årsomsättning överstigandes två miljoner euro. Med jordbruks- och livsmedelsprodukter avses de produkter som förtecknas i bilaga 1 till fördraget om Europeiska unionens funktionssätt samt produkter som inte förtecknas i bilagan men som framställs för användning som livsmedel genom användning av någon av de förtecknade produkterna.

10. Enligt 5 § första stycket 3 LOH är det förbjudet för en köpare att ensidigt genomdriva en ändring av villkoren i ett avtal i fråga om intervall, metod, plats, tid eller volym för en leverans, kvalitetskrav, betalning eller pris. Uppräkningen av vilket innehåll i avtalet som inte ensidigt får ändras får anses som uttömmande.¹ Av UTP-direktivet² och förarbetena till LOH framgår att förbudet mot ensidiga ändringar inte tar sikte på situationer där köparen och leverantören avtalat om att köparen kan specificera en särskild del av transaktionen i ett senare skede med avseende på framtida order rörande exempelvis volym.³ För att avgöra om köparen ensidigt genomdriver en ändring ska en bedömning av avtalet i dess helhet alltid göras.⁴ Vidare framgår av ordalydelsen att bestämmelsen tar sikte på att ändra villkoren i ett befintligt avtal.
11. Enligt 5 § första stycket 5 LOH är det förbjudet för en köpare att kräva betalning för sådant som inte är kopplat till leverantörens försäljning. Av förarbetena framgår att förbudet tar sikte på fall där köparen kräver leverantören på betalning för något som inte hänför sig till en specifik försäljningstransaktion och alltså saknar samband med transaktionen.⁵ Det som är vägledande vid bedömningen av om det finns ett sådant samband är om kravet ifråga kan anses ha svagare koppling till huvudtransaktionen i jämförelse med de företeelser som omfattas av 12 § LOH.⁶ Viss vägledning kan även hämtas från branschpraxis.⁷ Vidare framgår att det med ordet kräva avses något mer än ett vanligt önskemål. Ett tydligt exempel på ett krav är att köparen ställer ut en faktura till leverantören. Omständigheterna i det enskilda fallet får dock avgöra om ett krav i bestämmelsen mening får anses ha framställts.⁸
12. Förbudet i 5 § första stycket 8 LOH syftar till att förhindra att en köpare vidtar eller hotar med att vidta kommersiella repressalier mot en leverantör som utövar sina avtalsenliga eller juridiska rättigheter. Exempel på kommersiella repressalier är att köparen avlistar produkter, drar ner på kvantiteterna av beställda produkter eller upphör med vissa tjänster som köparen tillhandahåller leverantören såsom marknadsföring eller säljfrämjande åtgärder för leverantörens produkter.⁹ Med avtalsenliga eller juridiska rättigheter avses exempelvis ett inlämnat klagomål till tillsynsmyndigheter eller att samarbeta med tillsynsmyndigheter under en utredning. Dessa exempel är emellertid inte uttömmande. En leverantörs

---

¹ Prop. 2020/21:134 s. 46 och 106.

² Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/633 av den 17 april 2019 om otillbörliga handelsmetoder mellan företag i jordbruks- och livsmedelskedjan.

³ Skäl 21 till UTP-direktivet samt prop. 2020/21:134 s. 48 och 106.

⁴ Prop. 2020/21:134 s. 106.

⁵ Prop. 2020/21:134 s. 47 och s. 106.

⁶ Ds 2019:19 s. 107 f.

⁷ Se exempelvis SVDH:s och DLF:s branschrekommendation om principer för god affärssed.

⁸ Prop. 2020/21:134 s. 112.

⁹ Skäl 25 till UTP-direktivet.

avtalsenliga eller juridiska rättigheter får tvärtom förstås som ett vitt begrepp som är avsett att fånga upp allt som skulle kunna sorteras under legala rättigheter.¹⁰

Konkurrensverkets bedömning

Är LOH tillämplig?

13. Inledningsvis konstaterar Konkurrensverket att Coop är en aktör som är etablerad i Sverige och som har en årsomsättning på över två miljoner euro. Flera av leverantörerna som mottagit skrivelserna samt varit föremål för förhandlingarna säljer jordbruks- och livsmedelsprodukter till Coop. LOH är därmed tillämplig på omständigheterna i ärendet.

Har Coop ensidigt genomdrivit en ändring av avtalsvillkor?

14. Av det avtal som Konkurrensverket tagit del av och som Coop förklarar utgör det gällande standardavtalet framgår att leverantörerna har specifika månader att förhålla sig till för att genomföra prisjusteringar. Vad som gäller för när Coop har möjlighet att initiera förhandlingar regleras inte i avtalet. Till skillnad från leverantörerna har Coop alltså rätt att initiera förhandlingar när som helst, även om Coop också framhållit att bolaget brukar hålla sig till rekommendationerna från ECR.¹¹ Konkurrensverket konstaterar att detta innebär att det finns en betydande skillnad i fråga om parternas förutsättningar att ändra relevanta avtalsvillkor. Utifrån nuvarande avtal har det dock inte framkommit annat än att förhandlingarna initierats i behörig ordning och såvitt framgår kan Coop inte anses ha ensidigt genomdrivit en ändring av avtalsvillkor i fråga om exempelvis pris. Mot denna bakgrund bedömer Konkurrensverket att utredningen inte visat att det skett en överträdelse av 5 § första stycket 3 LOH.

Har Coop krävt betalning av sådant som inte är kopplat till leverantörens försäljning av produkter?

15. Vad gäller frågan om huruvida Coop har krävt betalning för sådant som inte är kopplat till leverantörens försäljning av produkter gör Konkurrensverket följande bedömning. Det som Coop i de inledande skrivelserna till sina leverantörer har kommunicerat kan uppfattas som en tydlig förväntan på att leverantörerna ska bära en del av Coops kostnader för det nya lagret och de ökade elkostnaderna. Coop har därtill skrivit till vissa av leverantörerna att inköpspriserna bör sänkas med en viss procentsats av fakturabeloppet för att täcka dessa kostnader. Enligt Konkurrensverket skulle detta kunna uppfattas

¹⁰ Jfr Ds 2019:19 s. 105 och prop. 2020/21:134 s. 51.

¹¹ ECR, Efficient Consumer Response, är en plattform där handeln och dess leverantörer samarbetar under gemensam flagg. Nämda rekommendation från ECR handlar om tidsfönster för sortimentsrevideringar inom den svenska dagligvaruhandeln, servicehandeln samt apoteksmarknaden.

som att ett krav har framställts på sådant sätt som avses i 5 § första stycket 5 LOH.

16. Coop har emellertid uppgett att bolaget inte har agerat enligt det som uttryckts om att leverantörerna ska bära en del av Coops kostnader. Detta har bekräftats av de uppgifter som Konkurrensverket hämtat in från leverantörer till Coop. Såvitt framgår har alltså inte någon leverantör behövt betala för Coops varulager eller ökade elkostnader. Med beaktande av att utredningen inte visat att Coop faktiskt tagit betalt och att en ny skrivelse skickats ut till leverantörerna med information om att någon sådan betalning inte ska ske bedömer Konkurrensverket att det saknas skäl att fortsätta utredningen i fråga om en eventuell överträdelse av 5 § första stycket 5 LOH.

Har Coop vidtagit eller hotat med att vidta kommersiella repressalier mot en leverantör som utövar sina legala rättigheter?

17. Vad slutligen gäller frågan om Coop har vidtagit eller hotat med att vidta kommersiella repressalier ska Konkurrensverket vid bedömningen beakta bland annat om eventuella åtgärder kan anses ha skett i ett repressivt syfte.
18. Konkurrensverket konstaterar att det av utredningen inte framkommit att resultatet av förhandlingarna i form av exempelvis avlistning av produkter eller uppsägning av avtal har skett som svar på att leverantörerna har utövat sina avtalsenligt eller juridiska rättigheter. Det har inte heller framkommit att Coop i övrigt har agerat i ett repressivt syfte. Enligt Konkurrensverket har utredningen därmed inte visat att Coop har vidtagit kommersiella repressalier i strid med 5 § första stycket 8 LOH.
19. Frågan kvarstår dock om Coop kan anses ha *hotat* om att vidta kommersiella repressalier i strid med LOH. Konkurrensverket anser att det som Coop har uttryckt genom skrivelserna kan tolkas som att berörda leverantörer riskerar exempelvis avlistning av produkter för det fall förväntningarna inte möts, vilket i sig kan utgöra ett led i ett hot om kommersiella repressalier. Av utredningen har det dock inte framkommit att Coop har nämnt något om en förväntad prissänkning efter det att skrivelserna skickats ut. Coop har dessutom som nämnts skickat ut ytterligare en skrivelse till sina leverantörer, vilken enligt Coop syftat till att förtydliga att det inte finns någon förväntan på leverantörerna att bära Coops kostnader. Sammantaget har det inte framkommit att Coop har hotat med att till exempel avlista produkter som svar på att berörda leverantörer utövat sina legala rättigheter.
20. Mot denna bakgrund bedömer Konkurrensverket att utredningen inte visat att Coop har överträtt 5 § första stycket 8 LOH.

Sammanfattning

21. Sammanfattningsvis bedömer Konkurrensverket att det inte framkommit att Coop har överträtt LOH och att det saknas skäl att fortsätta utredningen.

Detta beslut har fattats av generaldirektören. Föredragande har varit sakkunniga juristen Anosheh Ameli.

Beslutsfattandet har dokumenterats digitalt och beslutet saknar därför namnunderskrift.

Rikard Jermsten

Beslutet att inte utreda ärendet vidare kan inte överklagas

Detta beslut kan inte överklagas, se 4 och 8 §§ förordningen (2021:583) om förbud mot otillbörliga handelsmetoder vid köp av jordbruks- och livsmedelsprodukter.

Detta beslut publiceras på Konkurrensverkets webbplats.